

Delegació Diocesana de Pastoral Familiar
Arquebisbat de Barcelona

SIGUEU MISERICORDIOSOS!

La revolució de la tendresa

Si quelcom està omplint la lletra i la paraula del papa Francesc és la paraula «misericòrdia». Unida a l'acció perenne de Déu, la «misericòrdia» ens obre a les seves dimensions per a descobrir com és Déu, com estima, com perdona, com ens acompanya. Més que el perdó contemplat en ell mateix, la «misericòrdia» supera tot límit, tota previsió humana envers la nostra relació amb Déu i entre nosaltres. Quan som invitats –diu el papa Francesc– a «*renovar ara mateix el nostre trobament amb Jesucrist o, almenys a prendre la decisió de trobar-nos amb ell, d'intentar-ho cada dia sense descans*», diu que «Déu no es cansa mai de perdonar; som nosaltres els qui ens cansem d'acudir a la seva «misericòrdia». Aquell qui ens invita a perdonar «setanta vegades set» (Mt 18,22) ens dóna exemple: ell perdona setanta vegades set. Ens torna a carregar sobre les seves espatlles una vegada i una altra. Ningú no podrà treure'ns la dignitat que ens atorga aquest amor infinit i indestructible. Ell ens permet d'aixecar el cap i tornar a començar, amb una tendresa que mai no ens desil·lusiona i que sempre pot retornar-nos la joia» (EG 3).

El papa Francesc, un home seduït per la misericòrdia

Fa pensar molt que un papa com Francesc digui amb tota humilitat «*sóc un pecador en qui el Senyor ha posat els seus ulls*» i es vegi reflectit en aquell relat evangèlic de la crida a Mateu: «*Jesús va veure un públicà i, mirant-lo amb amor i elegint-lo, li va dir: segueix-me!*». D'aquest fragment evangèlic en traurà el seu lema episcopal, amb el qual ha volgut projectar el seu ministeri. Francesc és un home totalment seduït per la misericòrdia de Déu i és des d'aquesta experiència que hem d'entendre moltes de les seves intervencions. I és això el que el fa ser un home lliure. Només un home així i seduït per l'amor de Déu és capaç de reconèixer-se pecador i cridar a tots a la conversió. S'està dirigint a tota l'Església i també als homes i dones de bona voluntat, també als polítics i responsables d'organismes internacionals. Demana la pau, l'exercici dels drets humans, acompanyar amb «misericòrdia» a tothom, més presència de la dona en llocs de responsabilitat eclesial, l'atenció als refugiats i a tots els qui viuen les velles i noves pobreses, la presència i la solidaritat amb els qui estan relegats a les perifèries geogràfiques i existencials, capaç de dir i tot «*mai he estat de dretes*».

Sigueu misericordiosos, ens ho diu Jesús

La «misericòrdia», com actitud i virtut evangèlica, ens acosta al mateix ésser del Déu que ens ha revelat Jesús. En el seu ministeri a Galilea, com a proposta conclusiva a l'anomenat Sermó de la Muntanya, Jesús diu amb tota claredat: «*Sigueu perfectes com ho és el vostre Pare celestial*» (Mt 5,48). Aquesta perfecció pren un major sentit quan apunta una forma d'estimar més il·limitada –com és l'amor als enemics– és definida amb la paraula «misericòrdia» i diu: «*Sigueu misericordiosos com ho és el vostre Pare*» (Lc 6,36). Es tracta d'un estat de perfecció que defineix els seguidors de Jesús i toca de ple la forma de tractar-nos els uns als altres, amb la invitació que sigui sempre feta des de l'amor, tal com Jesús i el Pare ens mostren a estimar. És impressionant a quin extrem Jesús vol que arribem, especialment si tenim en compte el manament de l'amor i les exigències que comporta perquè esdevingui «misericordiós». Fen-ne lectura detallada, fins i tot *lectiu divina* i pregària, del text que precedeix a la invitació a la misericòrdia: Lc 6,27-35.

La misericòrdia ens fa lliures

Una *Església en sortida*, una *Església missionera* que és present en les totes les perifèries de la societat d'avui, encarnada com Jesús, ha d'exercir la «misericòrdia tant en la seva forma de viure, d'actuar i de predicar. En aquest sentit, el papa Francesc ens demana saber fer una profunda revisió perquè l'autèntic rostre del Déu misericordiós sigui conegut i reconegut en nosaltres. El papa Francesc, quan en la seva Exhortació Apostòlica *Evangelii gaudium*, es refereix a la missió que s'encarna en els límits humans diu que «*sant Tomàs d'Aquino destacava que els preceptes donats per Crist i els Apòstols al Poble de Déu són poquíssims. Citant sant Agustí, advertia que els preceptes afegits per l'Església posteriorment han d'exigir-se amb moderació «per no fer més feixuga la vida dels fidels» i convertir la nostra religió en un esclavatge, quan, «la misericòrdia de Déu volgué que fos lliure». Aquest advertiment –segueix el papa Francesc–, fet uns quants segles enrere, té una tremenda actualitat. Hauria de ser un dels criteris a considerar a l'hora de pensar una reforma de l'Església i de la seva predicació que permeti realment arribar a tothom*» (EG 43).

En el cor de les benaurances, feliços els compassius!

El que proposa amb l'actitud de «misericòrdia» és un estil de fer i un estil de dir. Aquí hi juguem molt les paraules «compassiós» i «tendresa» amb tot el contingut que els hi dóna. Ja coneixem les benaurança de la misericòrdia: «*Feliços els compassius: Déu se'n compadirà*» (Mt 57). Des d'aquesta projecció, cal fer l'elogi de la tendresa com aquella forma de relació que ens humanitza i ens apropa a refer innombrables situacions humanes enquistades en la duresa de cor. Parlar i actuar amb tendresa ens fa descobrir des de la fe que Déu ha sembrat en el nostre interior quelcom que ens fa originals i

fecunds i, a més, fa que l'entenguem i ens entenguem amb el llenguatge del cor. Així, podem entreveure que un misteri d'amor s'ha apoderat de les nostres vides. Si ho apliquem a la predicació de l'Església on tot gest misericordiós pot esdevenir enormement significatiu, el papa Francesc diu que «*el qui predica ha de reconèixer el cor de la seva comunitat per tal de buscar on es viu i ardent el desig de Déu, i també on aquest diàleg, que era amorós, ha estat sufocat i no pot donar fruit*» (EG 137).

Més encara, en relació amb el ministeri pastoral del Perdó diu que «*sense disminuir el valor de l'ideal evangèlic, cal acompanyar amb misericòrdia i paciència les etapes possibles de creixement de les persones que es van construint dia a dia. Als sacerdots els recordo que el confessor no ha de ser una sala de tortures sinó el lloc de la misericòrdia del Senyor que ens estimula a fer el bé possible. Un petit pas, enmig de grans límits humans, pot ser més agradable a Déu que la vida exteriorment correcta del qui transcorre els seus dies sense enfrontar importants dificultats. A tots ha d'arribar el consol i l'estímul de l'amor salvífic de Déu, que obra misteriosament en cada persona, més enllà dels seus defectes i caigudes*» (EG 44).

Coneguem el que diu i fa Jesús

Parlar de «misericòrdia», doncs, és parlar de tendresa, de compassió, i –segons l'Evangeli– de perfecció. És l'ideal de vida que convé assolir cada dia més en el nostre caminar cristià. La seva raó de ser està en l'amor tal com Jesús ens l'ha revelat i ens el dona. Serà bo que, seguim la reflexió fent lectura i pregària amb clau d'aquests termes anomenats: «misericòrdia», tendresa, compassió, perdó... i anem coneixent a fons tot el que Jesús ens proposa per a la nostra relació amb Déu i amb els altres. Fixem-nos en aquests dos textos: Lc 10,25-37: actuar amb misericòrdia com ho fa el bon samarità. Mt 25,31-46: actuar amb compassió envers els nostres germans més petits.

Tota l'actuació de Jesús és manifestació de l'amor misericordiós de Déu, a qui anomena el seu Pare i el nostre Pare. L'expressió ja ho diu tot. Els preferits de Jesús són els pobres i els pecadors, els quals troben en ell un amic al qui li agrada estar amb ells, encara que això li creï problemes amb els estaments més conservadors de la societat i religió jueva. La «misericòrdia» que exerceix envers les multituds que el segueixen adquireix tons molt personals de detalls amb persones concretes. Si Jesús va ser misericordiós amb tots, és bo reconèixer com l'anomenaven i què li deien: «*Senyor, tingueu pietat de nosaltres!*». En el fons, l'anunci que sempre fa Jesús, amb paraules i fets, és aquest: «*Déu t'estima, Déu us estima*». Ho deia a persones que estaven sofrint el rebuig social i religiós, malalts i pecadors públics que eren exclosos de la convivència humana. Tot l'Evangeli i els escrits del Nou testament en donen testimoni. Tot això, estimar tant i tant, a Jesús li va costar la vida i, aquesta, viscuda amb amor incondicional, és la font del que anomenem «misteri pasqual», és a dir, el misteri de mort i resurrecció que dona sentit a la nostra fe i a tota la nostra vida cristiana. Déu, en la persona de Jesús, ens estima tant, que perdona sempre i oblida, en ell trobem la major prova de l'amor misericordiós de Déu i l'arrel per la qual ens obrim a l'esperança.

Un Any sant de la Misericòrdia: un temps privilegiat de gràcia

El papa Francesc, enamorat del Déu que és misericordiós, ens vol ajudar a viure-ho més i més. Per això ha proclamat un Jubileu, un Any sant de la «Misericòrdia» que començarà el dia 8 de desembre de 2015, festa de la Immaculada Concepció i conclourà el darrer diumenge de l'any litúrgic, la festa de Crist Rei, el novembre de 2016. Tindrem més temps, si Déu ho vol, d'aprofundir i viure el goig de la misericòrdia.

Hi ha uns textos que ens poden ajudar a conèixer encara més el tema de la «misericòrdia». A més de tot el magisteri del papa Francesc a l'Exhortació Apostòlica *Evangeli gaudium* i les seves diàries referències a homilies, discursos, audiències i tants altres textos i gestos. També en l'encíclica de sant Joan Pau II *Dives in misericòrdia* (30-IX-1980) i l'encíclica de Benet XVI *Deus caritas est* (25-XII-2005).

Qüestions per a reflexionar

1. Fins quin punt els cristians tenim integrat en la nostra vida l'exercici de la misericòrdia? Quin concepte en tenim?
2. Què podem destacar de l'actuació de Jesús –fets concrets que descobrim a l'Evangeli– i que mostren una forma ben nova d'actuar? Per què Jesús actua així i què vol aconseguir actuant d'aquesta manera?
3. A partir del pensament i actuació del papa Francesc en relació a la misericòrdia, què hem de revisar i canviar de la nostra actuació com a cristians, avui, a les nostres parròquies i entre la nostra gent amb qui vivim? Parlem de fet concrets, tant en positiu com en negatiu.
4. Dels documents de sant Joan Pau II *Dives in misericòrdia* (Ric en misericòrdia) i de Benet XVI *Deus caritas est* (Déu és amor), que destacaria?
5. Fem un disseny, com a resultat de tota la nostra reflexió, de com volem i podem fer realitat una “Església misericordiosa”? En què ens hi comprometem cadascú?

Barcelona, Abril de 2015